

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного/наукового спрямування
Управління діяльністю банків на фінансовому ринку
на тему: «Роль банків на валютному ринку»

Виконавець:

студентка 6 курсу, групи 63
Факультету фінансів та банківської
справи

Мансарлійська Яніна Валеріївна

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Деркач Юлія Борисівна

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Валютний ринок є важливою частиною будь-якої економіки у світі. Україна не є винятком. Валютний ринок відіграє важливу роль у забезпеченні стабільності та конкурентоспроможності країни. З моменту здобуття незалежності український валютний ринок розвинувся, але все ще далекий від того, щоб дорівнювати валютним ринкам розвинених країн світу. Економіка країни не встигла оговтатися від жорстких карантинних обмежень, запроваджених внаслідок пандемії COVID-19, і зараз продовжує функціонувати в геополітично нестабільному середовищі. У післявоєнний період валютний ринок має стати однією з найважливіших складових відновлення України. Економічний розвиток залежить від ефективного та злагодженого функціонування всіх ланок фінансової системи, у тому числі банківської системи. Тому, актуальність дослідження обґрунтовуємо необхідністю оцінити роль банків у межах валютного ринку та у питаннях відновлення української економіки, виявити існуючі проблеми та визначити шляхи їх вирішення.

Мета дослідження. визначити роль банків на валютному ринку.

Завдання дослідження. В процесі дослідження має бути вирішено ряд наступних завдань:

1. Дослідити економічну сутність та структурні елементи валютного ринку України.
2. Визначити специфіку діяльності комерційних банків на валютному ринку.
3. Виокремити особливості діяльності центрального банку України на валютного ринку.
4. Провести аналіз стану валютного ринку України та факторів, що визначають курсові тренди на ньому.

5. Оцінити вплив макроекономічних факторів на формування валютного курсу.
6. Здійснити аналіз операцій комерційних банків на валютному ринку України.
7. Визначити напрями удосконалення використання НБУ інструментів валютного регулювання в умовах воєнного стану на основі світового досвіду.
8. Запропонувати шляхи удосконалення валютної діяльності комерційних банків в сучасних українських реаліях

Об'єктом дослідження є комерційні банки України як ключові гравці валютного ринку.

Предметом дослідження є роль банків на валютному ринку.

Методи дослідження. систематизація та узагальнення теоретичного матеріалу з досліджуваного питання, вивчення досвіду щодо ролі банків на валютному ринку, що в результаті дало змогу сформуванню власний погляд на проблему дослідження, виокремити її теоретичні засади; метод класифікації та групування опрацьованих теоретичних матеріалів; економікоматематичні, статистичні методи: факторного, кореляційного та регресійного аналізу (які застосовувались під час оцінки впливу макроекономічних факторів на формування валютного курсу); логічного аналізу (під час визначення напрямів удосконалення використання НБУ інструментів валютного регулювання в умовах воєнного стану на основі світового досвіду та шляхів удосконалення валютної діяльності комерційних банків в сучасних українських реаліях); графічний і табличний методи (для ілюстрованого подання результатів дослідження роботи); якісного, кількісного аналізу; синтезу та групування даних.

Інформаційну базу дослідження складають наукові публікації та видання вітчизняних і закордонних учених, нормативно-законодавчі акти,

матеріали наукових конференцій і досліджень, звіти та аналітичні матеріали НБУ України, дані офіційних статистичних збірників.

Структура та обсяг роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, восьми підрозділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи складає 89 сторінки, із яких 78 сторінок основного тексту. Робота містить 34 рисунки та 4 таблиці. Кількість використаних джерел інформації налічує 60 позицій, кількість додатків – 3 додатки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні аспекти функціонування банків на валютному ринку України» розглянуто економічну сутність та структурні елементи валютного ринку України, досліджено погляди різних науковців на дефініцію поняття «валютний ринок», досліджено специфіку діяльності учасників ринку.

У другому розділі «Науково-практична оцінка діяльності комерційних банків» проаналізовано стан валютного ринку України та фактори, що впливають на курсові тренди, операції комерційних банків на валютному ринку України, визначено вплив змін фінансового середовища на діяльність комерційних банків на валютному ринку України.

У третьому розділі «Напрями підвищення ефективності діяльності банків» запропоновано заходи підвищення ефективності валютного регулювання, а також відновлення та стабілізацію валютного ринку після війни та забезпечення стійкості національної валюти.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Специфіка діяльності комерційних банків на валютному ринку полягає в тому, що банківські установи, будучи одними із основних гравців на національному валютному ринку, виділяються тим, що здійснюють велику кількість операцій з валютними цінностями.

2. Особливості діяльності центрального банку України на валютному ринку полягають в тому, що НБУ здійснює свої функції (основні та додаткові), використовує форми регулювання валютного ринку національної економіки, керується у своїй діяльності ключовими принципами, використовує спеціальні інструменти регулювання валютного ринку національної економіки, провадить політики в галузі валютного регулювання.

3. Після аналізу стану валютного ринку України та факторів, що впливають на курсові тренди встановлено, що для валютного ринку притаманним є динамічний і змінний характер, де різні банки реагують на зміни у фінансовому середовищі та намагаються оптимізувати свою діяльність для підтримки фінансових показників та розвитку.

4. Стабілізація обмінного курсу національної валюти може бути досягнута за рахунок зменшення державного зовнішнього боргу та збалансування платіжного балансу шляхом реалізації політики імпортозаміщення за окремими видами товарів, які можуть вироблятися українськими підприємствами.

5. Для підвищення ефективності валютного регулювання можна виділити наступні заходи: посилення узгодженості монетарної та фінансової політики, зниження рівня доларизації економіки, перехід до плаваючого обмінного курсу та розвиток інструментів хеджування валютних ризиків. З метою підвищення довіри до українських банків, важливо реалізувати діяльність банків у інформаційно доступному та прозорому середовищі.

АНОТАЦІЯ

Мансарлійська Я.В. «Роль банків на валютному ринку» .

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за магістерською програмою професійного/наукового спрямування «Управління діяльністю банків на фінансовому ринку». – Одеський національний економічний університет. Одеса, 2023р.

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – комерційні банки України як ключові гравці валютного ринку.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти: економічна сутність та структурні елементи валютного ринку України, специфіка діяльності банків на валютному ринку та їх функціонування в умовах війни.

Проаналізовано: стан валютного ринку України, операції комерційних банків на валютному ринку України, робота банків в умовах воєнного стану, особливості діяльності центрального банку України на валютному ринку .

Запропоновано удосконалення валютної діяльності комерційних банків в сучасних українських реаліях, що у майбутньому може сприяти підвищенню ефективності діяльності банків.

Ключові слова: валютний ринок, валютна операція, валютний курс, валовий внутрішній продукт.

ANNOTATION

Mansarliiska Y. " Banks Activities on the foreign exchange market ".

Thesis for Master degree in specialty 072 «Finance, banking and insurance» under the master's program «Management of banks' activities in the financial market». – Odessa National Economics University. – Odessa, 2023.

Thesis consists of three chapters. Object of study is – Commercial banks in Ukraine as key players in the foreign exchange market.

Thesis deals with theoretical aspects of the economic essence and structural elements of the foreign exchange market in Ukraine, the specifics of bank activities in the foreign exchange market, and their functioning in times of war.

Author analysis state of the foreign exchange market in Ukraine, operations of commercial banks in the Ukrainian foreign exchange market, functioning of banks in times of martial law, peculiarities of the activity of the National Bank of Ukraine on the foreign exchange market.

Keywords: foreign exchange market, currency transaction, exchange rate, gross domestic product.